

ሦስተኛው የሐዋርያው የሐንስ መልእክት

መግቢያ

ሦስተኛው የሐንስ መልእክት የተጻፈው “በሽማግሌው ሐዋርያ በየሐንስ” ሲሆን፣ የተጻፈውም ጋይዮስ ለተባለ የቤተ ክርስቲያን መሪ ነበር፤ ጸሐፊው በአንድ በኩል ሌሎችን ክርስቲያኖች በመርዳት ጋይዮስን ያመሰግናል፤ በሌላ በኩል ዲዮተራሊስ ከተባለ ተንኩላኛ ሰው እንዲጠነቀቅ ያሳስበዋል።

¹ በእውነት ለማፈቅረው ለተወደደው ጋይዮስ!

ከእኔ ከሽማግሌው የተላከ መልእክት።

² ወዳጄ ሆይ! በነፍሱም ደገና እንደሆንህ ዐውቃለሁ፤ እንዲሁም ኑሮህ ሁሉ እንዲላካል ሆኖ ጤንነትም እንዲኖርህ እጸልይልሃለሁ። ³ አንዳንድ ወንድሞች መጥተው ለእውነት ታማኝ መሆንህንና እውነትን ይዘህ መኖርህን ሲመሰክሩ በመስማቱ በጣም ደስ አለኝ። ምክንያቱም ልጆቼ እውነትን ይዘው መኖራቸውን ከመስማት ይልቅ፣ ሌላ ይበልጥ የሚያስደስተኝ ነገር የለም።

ጋይዮስ ተመሰክሮለት

⁵ ወዳጄ ሆይ! ምንም እንኳ እንግዶች ቢሆኑ ለወንድሞች በታማኝነት ትሠራለህ። ⁶ እነርሱም ስለ አደረግህላቸው የፍቅር ሥራ በእማኞች ማገበር ፊት መስክረዋል፤ አሁንም እግዚአብሔርን ደስ በሚያሰኝ ሁኔታ በጉዞአቸው ብትረዳቸው መልካም ነው። ⁷ እነርሱ ክርስቶስን ለማገልገል ሲወጡ ከአረማውያን ምንም ዕርዳታ አላገኙም። ⁸ የእውነት ሥራ ተካፋዮች እንድንሆን፣ እንደእነዚህ ያሉትን ሰዎች መርዳት አለብን።

ዲዮትሬሬስ ተወቀሰ፣ ድሚጥሮስ ተመሰገነ

⁹ ከዚህ በፊት ለቤተ ክርስቲያን ደብዳቤ ጽፈኋለሁ፤ ነገር ግን የቤተ ክርስቲያን መሪ

መሆን የሚረዳገው ዲዮትሬሬስ አሳቤን አልተቀበለም። ¹⁰ ስለዚህ ወደ እናንተ ስመጣ እርሱ እየሰደበንና እያዋረደን ያደረገውን ክፉ ሥራ ሁሉ ለሁሉም እናገራለሁ፤ እርሱ የሚያደርገው ይህን ብቻ አይደለም። እርሱ ራሱ ወንድሞችን አይቀበልም። ሌሎችም እንዳይቀበሉላቸው ይከለክላል። ከቤተ ክርስቲያንም ያስወጣቸዋል።

¹¹ ወዳጄ ሆይ! ደጉን ምሳል እንጂ ክፉውን አትምሰል። ደግ ሥራ የሚሠራ ሁሉ የእግዚአብሔር ነው። ክፉ ሥራ የሚሠራ ግን እግዚአብሔርን አላየውም።

¹² ለድሚጥሮስ ሰው ሁሉ በመልካም ይመስክርለታል። እውነት ራስዋም ትመሰክርለታለች። እኛም እንመሰክርለታለን፤ የእኛም ምስክርነት እውነት መሆኑን ታውቃለህ።

የመሬታች ሰላምታ

¹³ ልጽፍልህ የምፈልገው ብዙ ነገር ነበረኝ፤ ነገር ግን በደብዳቤ ልገልጽልህ አልፈልግም። ¹⁴ በቅርብ ላይህ ተስፋ አደርጋለሁ፤ በዚያን ጊዜ ዐይን ለዐይን ተያይተን እንነጋገራለን።

¹⁵ ሰላም ለአንተ ይሁን።

ወዳጆች ሰላምታ ያቀርቡልሃል። አንተም ለወዳጆቻችን አንድ በአንድ ሰላምታ አቅርብልን።

የይሁዳ መልእክት

መግቢያ

የይሁዳ መልእክት የተጻፈው፣ አማኞች ላይሆኑ አማኞች መሰለው የሐሰት ትምህርት ከሚያሰራጩ ሰዎች ክርስቲያኖችን ለማስጠንቀቅ ነው፤ በይዘቱ ሁለተኛ ዲፕሮስን በሚመሰለው በዚህ አዋር መልእክት ጸሐፊው “በማያዳግም ሁኔታ ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ስለተሰጠው እምነት በብርቱ እንዲገደሉ” አንባቢዎቹን በጥብቅ ያሳስባል።

¹ የኢየሱስ ክርስቶስ አገልጋይና የያዕቆብ ወንድም ከሆነው ከይሁዳ፣

ለተጠራችሁት፣ በእግዚአብሔር አብ ለተወደዳችሁት፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ለተጠበቃችሁት ሁሉ፤

² ምሕረትና ሰላም ፍቅርም ይብዛላችሁ።

ሐሰተኞች መምህራን

³ ወዳጆች ሆይ! ስለ ጋራ ደገንነታችን ልጽ ፍላጎት በብርቱ ፈልጌ ነበር፤ አሁንም በማያዳግም ሁኔታ ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ስለተሰጠው እምነት በብርቱ እንድትጋደሉ ለመምክር ልጽ ፍላጎት ግድ ሆነብኝ። ⁴ የሚፈረድባቸው መሆኑ ከብዙ ጊዜ በፊት የተጻፈባቸው አንዳንድ ሰዎች ወደ እናንተ ጅልከው ገብተዋል፤ እነርሱ የአምላካችንን ጸጋ በሴስኛነት የሚለውጡ ጋጠአተኞች ናቸው፤ እርሱ ብቻ ገዥያችንና ጌታችን የሆነውን ኢየሱስ ክርስቶስንም ይክዳሉ።

⁵ ምንም እንኳ ይህን ሁሉ አስቀድማችሁ የምታውቁት ቢሆንም፣ እግዚአብሔር ሕዝቡን ከግብጽ አገር አውጥቶ እንዳዳነና ያላመኑትንም በኋላ እንዳጠፋቸው ላስታውሳችሁ እወዳለሁ። ⁶ እንዲሁም ማዕርጋቸውን ባለመጠበቅ ስፍራቸውን የተወሰኑ መላእክት አስታውሱ፤ እነርሱን እግዚአብሔር እስከ ታላቁ የፍርድ ቀን ድረስ በዘላለም እስራት፣ በድቅድቅ ጨለማ ውስጥ ጠብቆ አቅይቷቸዋል። ⁷ በዚህ ዐይነት ሰዶምና ገሞራ በዙሪያቸው ያሉ ከተሞችም የዝሙት ጋጠአት ፈጸሙ፤ የተፈጥሮ ሥርዓትንም በመለውጥ በግብረ ሥጋ ተገኝቶ ስለዚህ እነርሱ በዘላለም እሳት ለሚቀጡት ምሳሌ ሆነዋል።

⁸ እንዲሁም እነዚህ ሰዎች በሕልም እየተመሩ ሥጋቸውን ያረክሳሉ፤ የእግዚአብሔርንም

ሥልጣን ይንቃሉ፤ በሰማይ ክብር ያላቸውንም ይንቅፋሉ። ⁹ የመላእክት አለቃ ሚካኤል እንኳ ስለ ሙሴ አስከራን ከዲያብሎስ ጋር በብርቱ በተከራከረ ጊዜ “እግዚአብሔር ይገሥጽህ!” አለው እንጂ የሰድብ ቃል በመናገር ሊፈርድበት አልደረገም። ¹⁰ እነዚህ ሰዎች ግን ለማስተዋል ያቃቃቸውን ነገር ሁሉ ይሳደባሉ፤ አእምሮ እንደሌላ ቸው እንስሶች በተፈጥሮ ስሜት የሚያውቁት ነገር ቢኖር እንኳ በእርሱ ይጠፋሉ። ¹¹ በቃዩል መንገድ ስለሄዱ፣ ለገንዘብ ብለው በበለጸገው ስሕተት ስለ ወደቁ፣ ቆራሕ እንደተቃወመ በመቃወማቸው ስለ ጠፉ ወዮላቸው። ¹² እነዚህ ሰዎች ያለ ሐፍረት እየተዳሩ በፍቅር ግብዣችሁ ላይ ሲገኙ እንቅፋት ይሆኑባችኋል፤ እነርሱ የሚያስቡት ስለ ራሳቸው ብቻ ነው፤ በነፋስ እንደሚገፉ፣ ዝናብ እንደሌለው ደመና ናቸው። በፍሬ ወራት እንኳ ፍሬ እንደማይገኝበት፣ ከሥሩ እንደተነቀለና ሁለት ጊዜ እንደሞተ ዛፍ ናቸው። ¹³ የአሳፋሪ ድርጊታቸውን ዐረፋ የሚደፍቁ፣ እንደ ተቈጣ የባሕር ማዕበል ናቸው፤ ድቅድቅ ጨለማ ለዘላለም የሚጠብቃቸው፣ እንደሚንከራተቱ ኮከቦች ናቸው።

¹⁴ ከአዳም ጀምሮ ሰባተኛ ትውልድ የሆነው ሔናክ ስለነዚህ ሰዎች እንዲህ ሲል ትንቢት ተናግሮአል። “እነሆ ጌታ ከብዙ ሺ ቅዱሳን ጋር ይመጣል። ¹⁵ የሚመጣውም በሰው ሁሉ ላይ ሊፈርድ ዐመፀኞችንና ጋጠአተኞችን ሁሉ በዐመፀ ሥራቸው ሁሉና በእግዚአብሔር ላይ በተናገሩት የሰድብ ቃል ሁሉ ሊወቅስ ነው።”

¹⁶ እነዚህ ሰዎች ሁልጊዜ የሚያገረመርሙና በምንም ነገር የማይደሰቱ ናቸው፤ የራሳቸውን ክፉ ምኞት የሚከተሉ ናቸው፤ አፋቸው በትዕቢት ቃል የተሞላ ነው፤ የራሳቸውን ጥቅም በመፈለግ ሰውን ይለማመጣሉ።

1 - ሐ.ሥ. 19:29 ፣ ሮዎ 16:23 ፣ 1 ቱ. 1:14

1 - ግቱ. 13:55 ፣ ግቱ. 6:3 ፣ 5 - ዘጸ. 12:51 ፣ ዘቱ. 14:29-30 ፣ 7 - ዘጸ. 19:1-24 ፣ 9 - ላኝ. 10:13 ፣ 21 ፣ 12:1 ፣ 2ኢ. 12:7 ፣ ዘጸ. 34:6 ፣ ዘካ. 3:2 ፣ 11 - ዘጸ. 4:3-8 ፣ ዘቱ. 22:1-35 ፣ 16:1-35 ፣ 14 - ዘጸ. 5:18 ፣ 21-24 ።

²² ሁሉን የሚችል ጌታ አምላክና በጉ የእርስዎ መቅደስ ስለሆኑ በከተማይቱ ውስጥ መቅደስ አላየሁም፤ ²³ የእግዚአብሔር ክብር ስለሚያበራሳትና በጉ መብራትዎ ስለሆነ ከተማይቱ ፀሐይ ወይም ጨረቃ እንዲያበሩላት አያስፈልጋትም። ²⁴ ሕዝቦች በብርሃንዎ ይመላለሱ፤ የምድር ነገሥታትም ክብራቸውን ወደ እርስዎ ያመጣሉ፤ ²⁵ በዚያ ሌሊት ስለሌለ ደጃፎችዎ በማንኛውም ቀን አይዘጉም። ²⁶ የመንግሥታት ግርማና ክብር ወደ እርስዎ ይገባሉ፤ ²⁷ ጸያፍ የሆነ ነገር ከቶ ወደ እርስዎ አይገባም፤ ርዥስ ትን የሚያደርግና ውሸት የሚናገር ከቶ ወደ እርስዎ አይገባም፤ ወደ እርስዎ የሚገቡ፣ ስሞቻቸው በበጉ የሕይወት መጽሐፍ የተጻፉ ብቻ ናቸው።

ምዕራፍ 22

¹ ከዚህ በኋላ መልአኩ ከእግዚአብሔርና ከበጉ ዙፋን የሚወጣውን እንደ ብሩህ መስቀት ዋት የጠራውን የሕይወት ውሃ ወንዝ አሳየኝ፤ ² ይህ ወንዝ በከተማይቱ ዋና መንገድ መካከል ስንጥቆ ያልፋል፤ በወንዙ ግራና ቀኝ በየውሩ እያፈራ፣ በዓመት ሀሥራ ሁለት ጊዜ ፍሬ የሚሰጥ የሕይወት ዛፍ ነበረ፤ የዛፉም ቅጠሎች ሕዝቦችን ይፈውሱ ነበር፤ ³ ከእንግዲህም ወዲህ ምንም ዓይነት እርግማን አይኖርም፤ የእግዚአብሔርና የበጉ ዙፋን በከተማይቱ ውስጥ ይሆናል፤ አገልጋዮቹም ያመልኩታል፤ ⁴ ፊቱን ያያሉ፤ ስሙም በየግምባራቸው ላይ ይሆናል፤ ⁵ ከእንግዲህ ወዲህ ሌሊት አይኖርም፤ ጌታ አምላክ ስለሚያበራሳቸው የመብራት ወይም የፀሐይ ብርሃን አያስፈልጋቸውም፤ ለዘላለምም ይነግግላሉ።

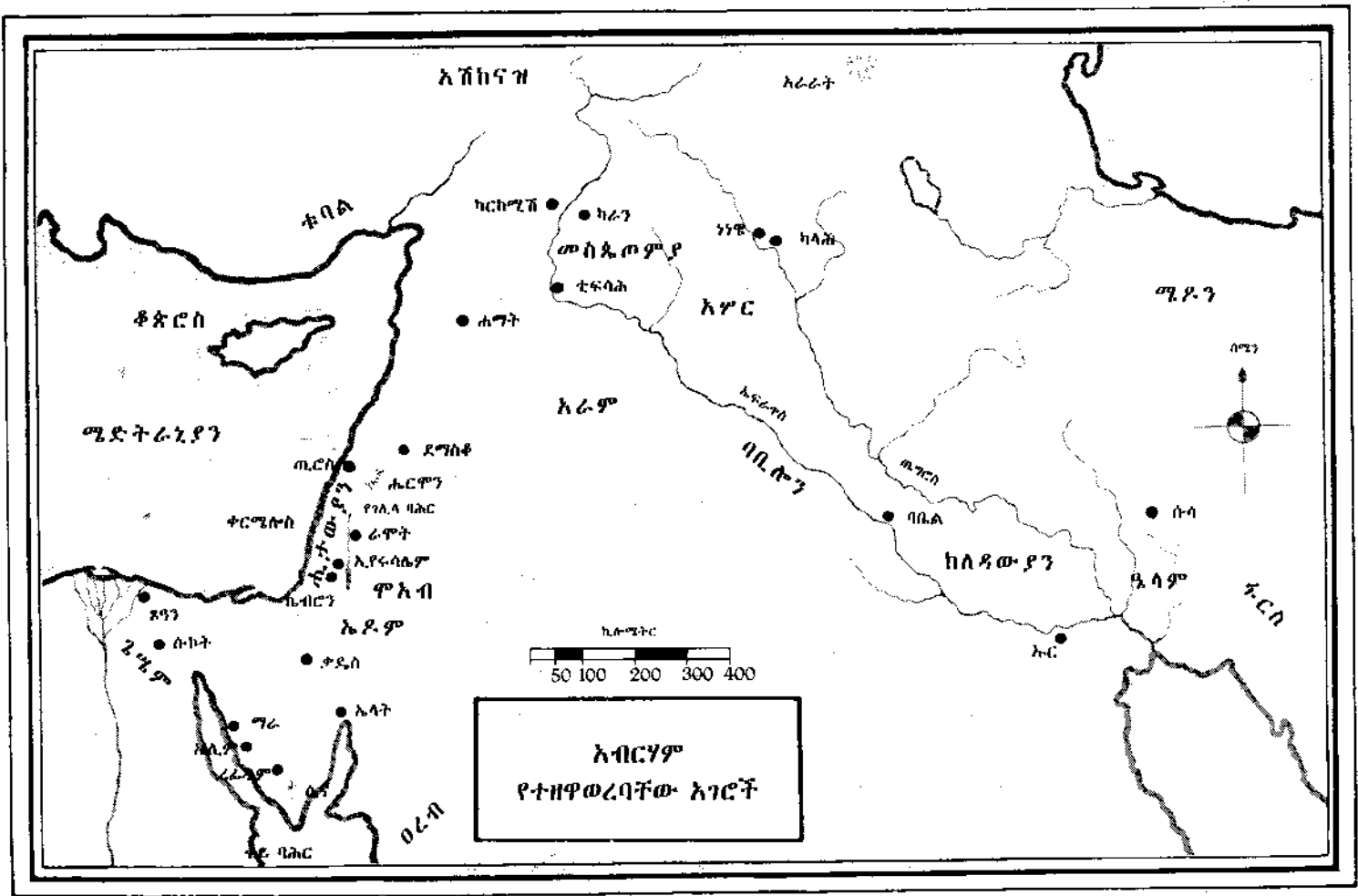
የኢየሱስ መምጣት

⁶ ከዚህ በኋላ መልአኩ እንዲህ አለኝ፡ “እነዚህ ቃላት የታመኑና እውነተኛች ናቸው፤ መንፈሱን ለነቢያት የሚሰጥ ጌታ አምላክ ከጥቂት ጊዜ በኋላ የሚሆኑትን ነገሮች ለአገልጋዮቹ ለመግለጥ መልአኩን ላክ።” ⁷ ኢየሱስም “እነሆ፣ እኔ በቶሎ እመጣለሁ፤ የዚህን መጽሐፍ የትንቢት ቃል የሚፈጽም የተመሰገነ ነው” አለ። ⁸ እነዚህን ነገሮች የሰማውና ያየው እኔ የሐንስ ነኝ፤ እነዚህን ነገሮች በሰማሁና ባየሁ

ጊዜ፣ እነዚህን ነገሮች ላሳየኝ መልአክ ልሰግድለት በእግሩ ሥር ወደቅሁ። ⁹ መልአኩ ግን “ተው ይህን አታድርግ! እኔ ከአንተና ከወንድሞችህ ከነቢያት ጋር፣ የዚህን መጽሐፍ ቃል ከሚፈጽሙ ሰዎች ጋር አገልጋይ ነኝ፤ ለእግዚአብሔር ስገድ!” አለኝ። ¹⁰ ቀጥሎም እንዲህ አለኝ፡ “ጊዜው አጭር ስለሆነ የዚህን መጽሐፍ የትንቢት ቃል በማንተም አትዘጋው፤ ¹¹ ከእንግዲህ ወዲህ ዐመፀኛው ማመፀጉን ይተግል፤ ርዥሱም ይርከስ፤ ጸድቀም ይጽደቅ፤ ቅዱሱም ይቀደስ።” ¹² “እነሆ እኔ በቶሎ እመጣለሁ፤ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው የምሰጠውን ዋጋ ይገላለሱ፤ ¹³ አልፋና የሚጋ ፊተኛውና ጓለኛው፣ መጀመሪያውና መጨረሻው እኔ ነኝ።” ¹⁴ ከሕይወት ዛፍ ፍሬ ለመብላትና በደጃፎችዎም ወደ ከተማይቱ ለመግባት መብት እንዲኖራቸው ልብሳቸውን ያጠቡ ዕድለኞች ናቸው። ¹⁵ ነውረኞች፣ አስማተኞች፣ አመንዝራዎች፣ ነፍስ ገዳዮች፣ ጣዖት-አምላኪዎች፣ ውሸትን የሚወድዱና የሚናገሩ ሁሉ ከከተማይቱ ውጭ ይሆናሉ። ¹⁶ “እኔ ኢየሱስ ይህን ምስክርነት እንዲሰጣችሁ መልአኬን ለአብያተ ክርስቲያናት ልኬለለሁ፤ እኔ የዳዊት ሥርና ዘር ነኝ፤ የሚያበራየንጋት ከክብ ነኝ።” ¹⁷ መንፈስ ቅዱስና ሙሽራይቱ “ና” ይላሉ፤ የሚሰማም “ና” ይሰል፤ የተጣማም ይምጣ፤ የፈለገም የሕይወትን ውሃ ያለ ምንም ዋጋ በነፃ ይውሰድ። ¹⁸ እነሆ በዚህ መጽሐፍ የተጻፈውን የትንቢት ቃል የሚሰማውን ሁሉ አስጠነቅቃለሁ፤ ግንም በዚህ ቃል ላይ አንዳች ነገር ቢጨምር፣ በዚህ መጽሐፍ የተጻፉትን መቅሠፍቶች እግዚአብሔር ይጨምርበታል። ¹⁹ ግንም በዚህ በትንቢት መጽሐፍ ከተጻፉት ቃሎች አንዳች ነገር ቢያጉድል፣ በዚህ መጽሐፍ ከተነገሩት ከሕይወት ዛፍ ፍሬና ከቅድስቲቱ ከተማ እግዚአብሔር ድርሻውን ያጉድልበታል። ²⁰ የእነዚህ ነገሮች ምስክር የሆነው “አዎ! በቶሎ እመጣለሁ” ይላል። አሜን፣ ጌታ ኢየሱስ ሆይ ና! ²¹ የጌታ የኢየሱስ ጸጋ ከሁላችሁ። ጋር ይሁን፤ አሜን።

ካርታዎች
የቃላት መፍቻ
የቃላት ንጽጽር

¹ 22፡21፡ ከሁላችሁ ፣ አንዳንድ ቅጂዎች “ከሁሉ” ሲሉ፣ ሌሎች “ከእግዚአብሔር ሕዝብ” ይላሉ። “ከእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ” የሚሉት አሉ።
21፡23 ፣ አ.ሊ. 60፡19-20 ፣ 21፡24 ፣ አ.ሊ. 60፡3 ፣ 21፡25-26 ፣ አ.ሊ. 60፡11 ፣ 21፡27 ፣ አ.ሊ. 52፡1 ፣ ሕዝ. 44፡9 ፣ 22፡1 ፣ ሕዝ. 47፡1 ፣ ሕዝ. 14፡8 ፣ 22፡2 ፣ ዘፍ. 2፡9 ፣ ሕዝ. 47፡12 ፣ 22፡3 ፣ ሕዝ. 14፡11 ፣ 22፡5 ፣ አ.ሊ. 60፡19 ፣ 43 ፣ 7፡18 ፣ 22፡11 ፣ ዳ. 12፡10 ፣ 22፡12 ፣ አ.ሊ. 40፡10 ፣ 62፡11 ፣ መዝ. 28፡4 ፣ ኔር. 17፡10 ።
22፡13 ፣ ራ.ሌ. 1፡8 ፣ 17፡218 ፣ አ.ሊ. 44፡6 ፣ 48፡12 ፣ 22፡14 ፣ ዘፍ. 2፡9 ፣ 3፡22 ፣ 22፡16 ፣ አ.ሊ. 11፡1 ፣ 10 ።
22፡17 ፣ አ.ሊ. 55፡1 ፣ 22፡18-19 ፣ ዘፍ. 4፡2 ፣ 12፡32 ።

አሸከናዝ

አራራት

ጭላ

ቆሩሮስ

ሜድትራኒያን

ካርታጋ

ካራን

መስኪጦምያ

ቲፍላስ

ነፃ

ካላስ

አሦር

አራም

ሜያን

ሰሜን

ደግስቆ

ጢርቦ

ሎርም

የገሌላ ዛጋር

ሬምት

አያሩሳልም

ምአብ

ኤዶም

ቃደስ

ቀርጫሎስ

ጳዳን

ሱባት

ጌዛም

ግራ
አሊን
ጊራም
ጌራም

አላት

ጌሮ ሳጋር

ዐራብ

ኤፍራጥ

ባቢሎን

ጢግሮስ

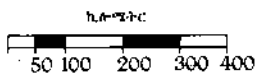
ባቤል

ከለዳውያን

ዒሳም

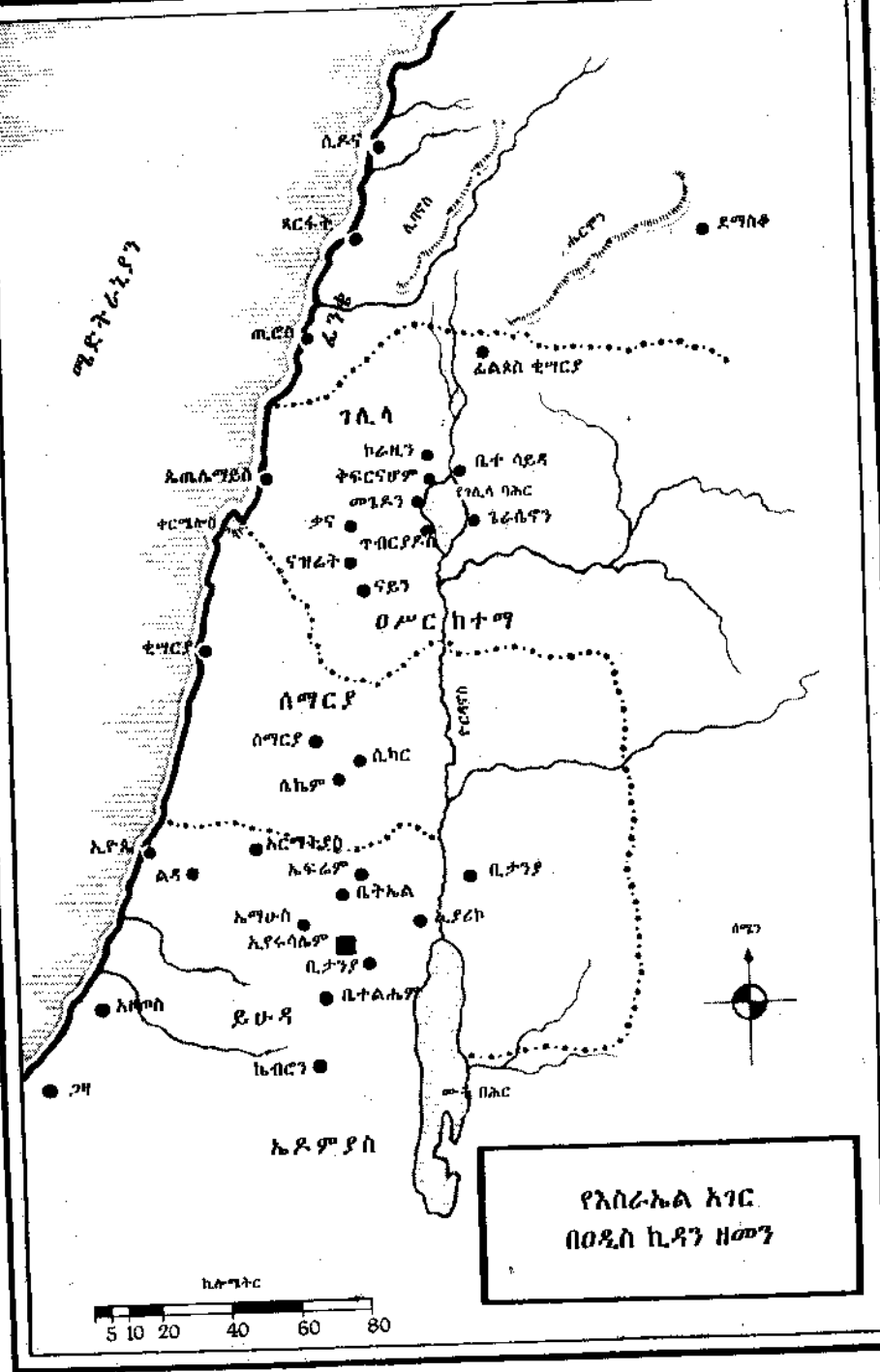
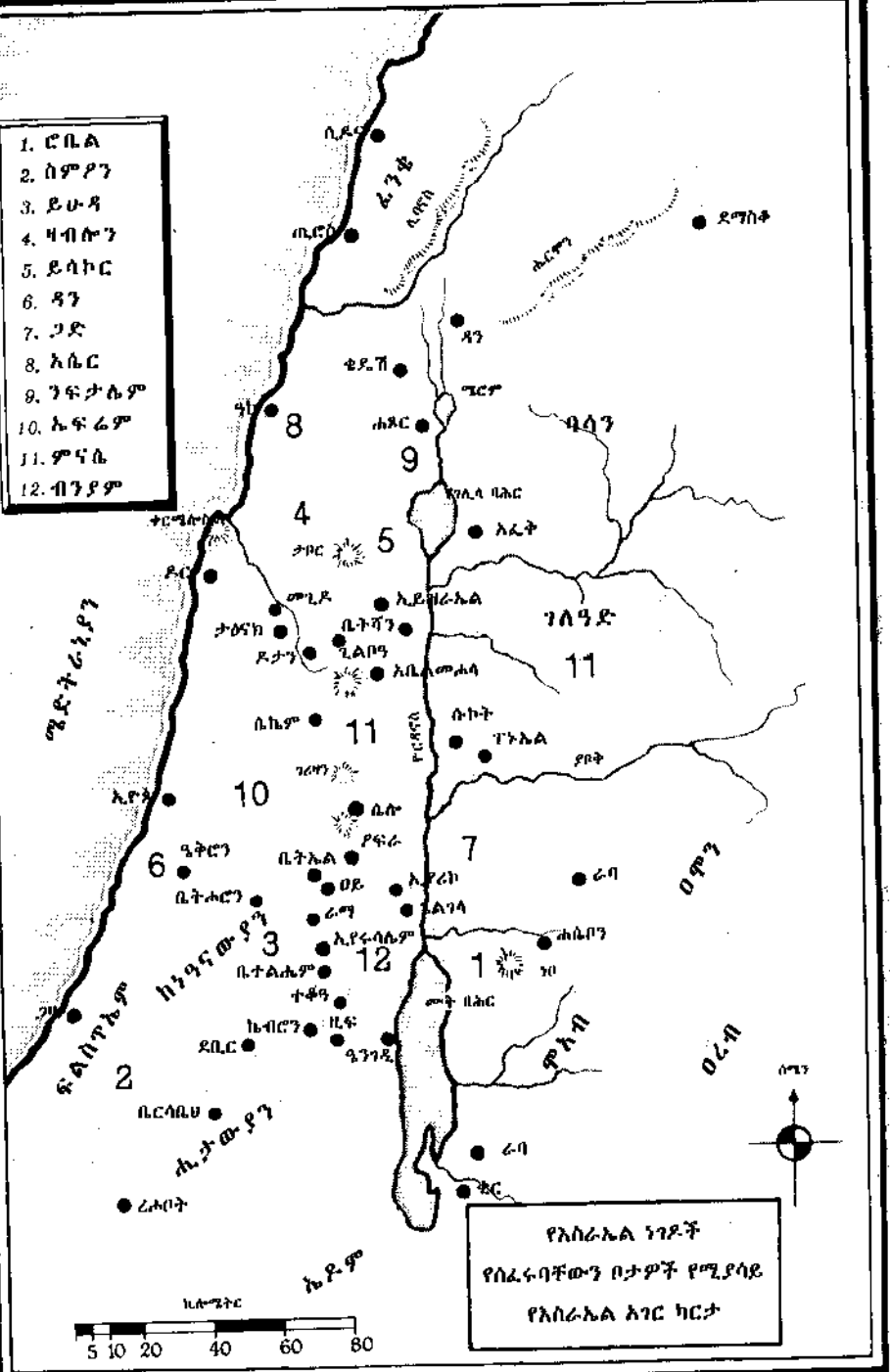
ቆርስ

ኦሮ

አብርሃም
የተዘዋወረባቸው አገሮች

1. ሮቤል
2. ስምዖን
3. ይሁዳ
4. ዛብሎን
5. ይሳኮር
6. ዳን
7. ጋድ
8. አሴር
9. ንፍታሌም
10. ኤፍሬም
11. ምናሌ
12. ብንያም

የቃላት መፍቻ

ሂሳብ፡- በአይሁድ ሥርዓት ደም የሚረፍበት ብዙ ቅርንጫፍ ያለው አንስተኛ ተክል (ዘጸ. 12 +22) ።

ሊቀካህናት፡- የአይሁድ ካህናትን የሚቈጣጠር የካህናት አለቃ፤ የዋናው ሸንጎ ሊቀ መንበር በመሆንም ያገለግል ነበር፤ በዓመት አንድ ጊዜ በኃጢአት ማስተሰሪያ ቀን ልዩ መሥዋዕት ያቀርባል፤ በዚህም ቀን ብቻ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ገብቶ ስለራሱና ስለሌሎች ኃጢአት ስርየት በታቦቱ ላይ ደም ይረጫል ።

ሌዋታን፡- በአፈ ታሪክ የሚነገርለት በጥንት ዘመን በዓሕር ውስጥ ይኖር የነበረ አዞ የሚመስል በጣም ትልቅ ዘንዶ ነው፤ እግዚአብሔር ዓለምን ከመፍጠሩ በፊት የነበረው ቅጥላሽ ሁኔታ በሌዋታን ይመሰላል (ኢሳ. 27 +1 ፣ መዝ. 74 +14) ።

ሌዋዊ፡- 1. ከሌዊ ነገድ የሆነ ሰው ። 2. በመንፈሳዊ አገልግሎት ካህንን የሚረዳ ሰው ።

ሐዋርያ፡- በተለይ ኢየሱስ፣ እርሱን እንዲከተሉና እንዲረዱት ለመረጣቸው ዐሥራ ሁለት ሰዎች ለእያንዳንዱ የተሰጠ ስም ነው፤ ይሁን እንጂ ይህ ስም ለጳውሎስና ለአንዳንድ የክርስቶስ አገልጋዮችም ተሰጥቶአል፤ የቃሉም ፍች “ለወንጌል ሥራ የተላከ” ማለት ነው ።

ሐርሜን፡- በግሪክ ሃይማኖት የዋናው አምላክ ጌዶኛና መልእክተኛ ተብሎ ይታመንበት የነበረ ሐሰተኛ አምላክ ነው (ሐ.ሥ. 14 ፣ 12-13) ።

መሥዋዕት፡- ሰው ለአምላኩ አንዳች ነገር ሲያቀርብ ወይም ሲያቃጥል፣ ያ ነገር መሥዋዕት ወይም ቁርባን ይባላል ። እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ከሚያቀርቡአቸው ዋናዎቹ መሥዋዕቶች መካከል የሚቃጠል የሚቃጠል መሥዋዕትና ለደኅንነት የሚሆን የገብረት መሥዋዕት የተባሉት ናቸው ። 1. የሚቃጠል መሥዋዕት፡- ለዚህ ዐይነት መሥዋዕት የሚታረደው አንስሳ ሙሉ በሙሉ በመሠዊያው ላይ ይቃጠላል ። 2. ለደኅንነት የሚሆን የገብረት መሥዋዕት፡- የዚህ ዐይነት መሥዋዕት የሚቀርበው ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ገብረት ለመጠበቅ ወይም ለማደስ ነው፤ ከታረደው እንስሳ ክፍሉ ተወስዶ በመሠዊ

ያው ላይ ይቃጠላል፤ ቀራውን ክፍል ግን ካህናቱ ወይም ምእመናን ይበሉታል ።

ሞሌክ፡- ጥንታውያን የሆኑ የክነዓን ሕዝቦች ያመልኩአቸው ከነበሩ ጣዖቶች አንዱ ነው ።

ስርዲኖን፡- ቀለሙ ቀይ የሆነ የክበረ ድንጋይ ነው ።

ስርዶንክስ፡- የተለያየ ቀለም ያለው የክበረ ድንጋይ ።

ስንበት፡- በዕብራይስጥ የቃሉ ትርጉም “ማቆም፣ መተው” ማለት ነው፤ የሳምንቱ ሰባተኛ ቀን ሲሆን፤ በአይሁድ አምነት በዚህ ቀን ሥራ አይወራም ።

ስንፔር፡- ቀለሙ ሰማያዊ፣ እጅግ ውድ የሆነ የክበረ ድንጋይ ።

ሰዱታውያን፡- ከአይሁድ ሃይማኖት ወገኖች አንዱ ክፍል ናቸው፤ አብዛኛዎቹ ካህናት ነበሩ፤ የእምነታቸው መሠረት የሚያደርጉት በብሉይ ኪዳን የመጀመሪያዎችን አምስት መጻሕፍት ብቻ ነበር፤ በትንሣኤ ሙታን አያምኑም ነበር፤ እንዲሁም ከፈሪሳውያን የተለየ ብዙ እምነት ነበራቸው፤ ብዙ ጊዜ ሊቀ ካህናት ከእነርሱ ይመረጥ ነበር፤ ከአይሁድ ሸንጎም የሚሰዙት ሰዱታውያን ነበሩ ።

ሲዋን፡- በዕብራይስጥ ዘመን አቋጣጠር ሦስተኛው ወር፤ በኢትዮጵያ ዘመን አቋጣጠር የግንቦት ወር መሆኑ ነው ።

ሳምራውያን፡- በይሁዳና በገሊላ መካከል ትግኝ የነበረች የሰማርያ ግዛት ተወላጆች ናቸው፤ በፖለቲካ፣ በዘር፣ በባሕልና በሃይማኖት ልዩነት ምክንያት በአይሁዳውያንና በሳምራውያን መካከል ብዙ ቅራኔ ነበር፤ ሳምራውያን እራትን እንጂ ነቢያትን አይቀበሉም ነበር፤ የአምላኮ ማታቸውም በአዩሩሳሌም ሳይሆን በገሪሃን ነበር ።

ሸባጥ፡- በዕብራይስጥ ዘመን አቋጣጠር ዐሥራ አንደኛው ወር፤ በኢትዮጵያ ዘመን አቋጣጠር የየካቲት ወር መሆኑ ነው ።

ክርስቲያኖች :- ቀላሙ ግራጫ የሆነ የክብር ደን ጋይ ነው።

ዘዩስ :- ከግሪኮች አማልክት ዋና ሆኖ የሚቈጠር ጣዖት ነው።

ዚኛ :- በዕብራይስጥ ዘመን አቋጣጠር ሁለተኛው ወር፤ በኢትዮጵያ ዘመን አቋጣጠር ግንቦት ወር መሆኑ ነው። የጋጢኦች ማስተሰረያ ቀን :- ከእስራኤላውያን በዓላት ሁሉ እጅግ የተከበረ ቀን ነው። በዚህ ቀን ሊቀ ካህናቱ ለመላው የእስራኤል ሕዝብ ጋጢኦች ማስተሰረያ የሚሆን መሥዋዕት ያቀርባል (ዘፈ. 16)። በዓሉም የሚከበረው በዕብራይስጥ ዘመን አቋጣጠር ሰባተኛው ወር በገባ በሥራኛው ቀን ነው። ይህም በኢትዮጵያ ዘመን አቋጣጠር በመስከረም ሃያ አካባቢ ላይ መሆኑ ነው። አይ ሁዳውያን ይህን ቀን “የም ከፑር” ብለው ይጠሩታል።

የአዲስ ጨረቃ በዓል :- እስራኤላውያን አዲስ ጨረቃ በታዩች ቀን የሚያከብሩት ሃይማኖታዊ በዓል ነው።

የዳስ በዓል :- የመከር ጊዜ እንዳበቃ ወዲያውኑ በአይሁዳውያን የሚከበር በዓል ነው። በዚህ በዓል ስምን እስራኤላውያን ዳስ ያርተው በው ስጦ ይቀመጣሉ። ይህም የሚያሳስባቸው የቀ ድም አባቶቻቸው በምድረ በጻ የተንከራተቱባቸውን ዘመናት ነው። አይሁዳውያን ይህን በዓል “ሱኮት” ይሉታል።

ያክንት :- ቀላሙ ሰማያዊ ወይም ወደ ሰማያዊ የሚያደላ አረንጓዴ የሆነ የክብር ድንጋይ።

ደቀ መዛሙር :- የሃይማኖት ትምህርት ተከታይ ወይም ተማሪ ማለት ነው። በአዲስ ኪዳን “ደቀ መዛሙር” የሚለው ቃል አጥማቂው ዮሐንስን ወይም ኢየሱስን ይከተሉ ለነበሩት ሰዎች የሚሰጥ ስም ነበር። ምእመናንም “ክር ስቲያን” በሚል ስም ከመጠራታቸው በፊት “ደቀ መዛሙርት” ተብለው ይጠሩ ነበር። (ሐ.ሥ. 11፡26)

ድብ :- ትልቅና አስፈሪ የሆነ የአውራ ስም ነው። “ታላቅ ድብና ታናሽ ድብ” ከምድር ወገብ በስ ሜናዊ አቅጣጫ በሰማይ ላይ የሚታዩ ሁለት የክ ዋክብት ከምችቶች ናቸው። በትንሹ ድብ ጅራት መጨረሻ ላይ የሚታዩት ኮከብ “ፖላሪስ” ወይም “የምድር ጫፍ ኮከብ” ይባላል።

ጃንደረባ :- ቃላት ሁለት ትርጉም አለው። 1. ከፍ ባለ ማዕርግ የሚገኝ ጠባቂ፤ 2. ስልብ ሰው።

ጥሩር :- ከቋጻ ወይም ከብረት የሚሠራ፣ ደረትን ወይም ጀርባን ከፍላጭ ወይም ከሰይፍ ለመከላከል የሚረጸ የጦር ዕቃ ነው።

ጸንጠቆስጤ :- እስራኤላውያን በስንዴ መከር ጊዜ የሚያከብሩት “የመከር በዓል” ነው። በግሪክ ቋንቋ “የጸንጠቆስጤ ቀን” ይባላል። በዓሉ የሚ ከበረው የፋሲካ በዓል ባለፈ በገምሳኛው ቀን በመሆኑ “ጸንጠቆስጤ” ተባለ። ምክንያቱም “ጸንጠቆስጤ” በግሪክ ቋንቋ “ገምሳኛ” ማለት ስለሆነ ነው። ይህ ቀን መንፈስ ቅዱስ በቤተ ክር ስቲያን ላይ ለመጀመሪያ ጊዜ በገደል የወረደበት ዕለት ነው። ይህም ከክርስቶስ ትንሣኤ በኋላ ገምሳኛው ቀን መሆኑ ነው።

ጸናጽል :- ከነሐስና ከብር ከሌላም የሚሠራ የዜማ ዕቃ፤ እንዲንሸጥሸው የነሐስም ሆነ የብረት ቅጠል ይደረግበታል። ለአግዚአብሔር ክብርም ይዘመርበታል።

ጸዮን :- ኢየሩሳሌም ከተሠራችባቸው ተራራዎች አንዱ ነው። ቃላት “አምባ” ማለት ነው።

ፈረዖን :- በጥንት ጊዜ ለግብጽ ነገሥታት ይሰጥ የነ በረ የማዕርግ ስም ነው።

ፈረሳውያን :- ከአይሁድ ሃይማኖት ወገኖች አንዱ ክፍል ናቸው። እንርሱም መቤ ሕግና ከዘመናት በኋላ የተጨመሩትን ልዩ ልዩ ትእዛዝና ሥርዓት በመጠበቅና በማስጠበቅ እጅግ ጠንቃቃዎች ነበሩ።

ፋሲካ :- እስራኤላውያን በየዓመቱ የጎሳን ወር በገባ በ14ኛው ቀን የሚያከብሩት በዓል ነው። በዚህ በዓል ዕብራይስጥ ከግብጽ ባርነት ነፃ መውጣታቸውንም ያስታውሳሉ። የምት መልእክ የግብጻውያንን የበጎር ልጆች በገደል ጊዜ የዕብራይስጥ ቤቶች እያለፈ ሄደላል (ዘጸ. 12፡23-27)። በአይሁድ ይህ በዓል “ፑሳስ” ይባላል። ትርጉሙም “ማላፍ” ማለት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ የቀስቀሰበት ላምንት የፋሲካ ሳምንት ነበር። እርሱም ንጹሕ የእግዚአብሔር በግሆኖ ደሙን ስላፈሰሰን “ፋሲ ካችን ክርስቶስ” ተብሎአል። ስለዚህ የክርስቶስ ትንሣኤ በዓልም “ፋሲካ” ተብሎ ይጠራል።

ፕልያደስ :- በክረምት ወራት በሰማይ ላይ የሚ ታይ የከዋክብት ክምችት ነው። በአንድ ክምችት ሰባት ከዋክብት ይገኙበታል።

ፕሪም :- አይሁዳውያን በየዓመቱ የአዳር ወር በገባ በ14ኛው ቀን የሚያከብሩት ሃይማኖታዊ በዓል ነው። በዚህ በዓል እስቲርና ሞርዶካዮስ አይሁዳውያንን ከሐሙስ እጅ ማዳፍቸውን ያስታውሳሉ። ታሪኩ በእስቲር መጽሐፍ ይገኛል።

የቃላት ንጽጽር

Table with 5 columns: በወዲሱ ትርጉም, በዕብራይስጥ, በ1954 ዕትም, በወዲሱ ትርጉም, በዕብራይስጥ, በ1954 ዕትም. It lists various terms and their corresponding Hebrew and English translations.

በወዲሱ ትርጉም	በዕብራይስጥ	በ1954 ዕትም	በወዲሱ ትርጉም	በዕብራይስጥ	በ1954 ዕትም
አሜሪካ	አሜሪካ	አሜሪካ	አሜሪካ	አሜሪካ	
አሞን	አሞን		አሞን		
አሞጽ	አሞጽ		አሞጽ		
አሞር	አሞር		አሞር		
አራራት	አራራት		አራራት		
አርጤኮስ	አርጤኮስ		አርጤኮስ		
አርፍካሳድ	አርፍካሳድ		አርፍካሳድ		
አሱር	አሱር		አሱር		
አሰራዶን	አሰራዶን		አሰራዶን		
አስቀሎና	አስቀሎና		አስቀሎና		
አስቲር	አስቲር		አስቲር		
አስጢን	አስጢን		አስጢን		
አቢሜሌክ	አቢሜሌክ		አቢሜሌክ		
አቢሜሌክ	አቢሜሌክ		አቢሜሌክ		
አቤርን	አቤርን		አቤርን		
አቤሴሎም	አቤሴሎም		አቤሴሎም		
አብርሃም	አብርሃም		አብርሃም		
አብደናን	አብደናን		አብደናን		
አብደዩ	አብደዩ		አብደዩ		
አከሙራል	አከሙራል		አከሙራል		
አካዝ	አካዝ		አካዝ		
አካዝያስ	አካዝያስ		አካዝያስ		
አደንያስ	አደንያስ		አደንያስ		
አጋር	አጋር		አጋር		
አሳይያስ	አሳይያስ		አሳይያስ		
አዳኤል	አዳኤል		አዳኤል		
አያሱ	አያሱ		አያሱ		
አያቡሳው	አያቡሳው		አያቡሳው		
አያቡስቲ	አያቡስቲ		አያቡስቲ		
አይዝራኤል	አይዝራኤል		አይዝራኤል		
አዮሳፍጥ	አዮሳፍጥ		አዮሳፍጥ		
አዮራም	አዮራም		አዮራም		
አዮራም	አዮራም		አዮራም		
አዮርብዓም	አዮርብዓም		አዮርብዓም		
አዮሰያስ	አዮሰያስ		አዮሰያስ		
አዮቤድ	አዮቤድ		አዮቤድ		
አዮናዳብ	አዮናዳብ		አዮናዳብ		
አዮአሐዝ	አዮአሐዝ		አዮአሐዝ		
አዮአቂም	አዮአቂም		አዮአቂም		
አዮአብ	አዮአብ		አዮአብ		
አዮአታም	አዮአታም		አዮአታም		
አዮአካዝ	አዮአካዝ		አዮአካዝ		
አዮኤል	አዮኤል		አዮኤል		
አዮጼዲት	አዮጼዲት		አዮጼዲት		
አላሳ	አላሳ		አላሳ		

አልሳቤል	አይሲል		አልሳቤል	አይሲል	
አልያስ	አልያስ(ሁ)		አልያስ	አልያስ(ሁ)	
አልያቂም	አልያቂም		አልያቂም	አልያቂም	
አቤንጻዜር	አቤንጻዜር	አቤንጻዜር	አቤንጻዜር	አቤንጻዜር	
አሲይ	አሲይ		አሲይ	አሲይ	
አስከንድር	አስከንድር	አስከንድር	አስከንድር	አስከንድር	
አስጌን	አስጌን		አስጌን	አስጌን	
አርዮን	አርዮን		አርዮን	አርዮን	
ኪራም	ኪራም		ኪራም	ኪራም	
ካም	ካም		ካም	ካም	
ካራን	ካራን		ካራን	ካራን	
ኬሊምን	ኬሊምን		ኬሊምን	ኬሊምን	
ኬብርን	ኬብርን		ኬብርን	ኬብርን	
ዐማሌት	ዐማሌት	አማሌት	ዐማሌት	ዐማሌት	
ዐስታርት	ዐስታርት		ዐስታርት	ዐስታርት	
ዓሞጽ	ዓሞጽ	አሞጽ	ዓሞጽ	ዓሞጽ	
ዓባል	ዓባል	ዓባል	ዓባል	ዓባል	
ዓጽዮንጋብር	ዓጽዮንጋብር		ዓጽዮንጋብር	ዓጽዮንጋብር	
ዕዝራ	ዕዝራ		ዕዝራ	ዕዝራ	
ዖባድያ	ዖባድያ	አብደዩ	ዖባድያ	ዖባድያ	
ዖዝያን	ዖዝያን		ዖዝያን	ዖዝያን	
ዖግ	ዖግ	ዐግ	ዖግ	ዖግ	
ዘካርያስ	ዘካርያስ		ዘካርያስ	ዘካርያስ	
ዛብሎን	ዛብሎን		ዛብሎን	ዛብሎን	
የትር	የትር	የትር	የትር	የትር	
ዬሁ	ዬሁ	አዩ	ዬሁ	ዬሁ	
ይፋኔ	ይፋኔ	ዮር	ይፋኔ	ይፋኔ	
ዮና	ዮና		ዮና	ዮና	
ዮአኪን	ዮአኪን/ዮሆኪን		ዮአኪን	ዮሆኪን	
ዮዳሄ	ዮሆኪን		ዮዳሄ	ዮሆኪን	
ዮፍታሐ	ዮፍታሐ		ዮፍታሐ	ዮፍታሐ	
ደይት	ደይት		ደይት	ደይት	
ገለጻድ	ገለጻድ		ገለጻድ	ገለጻድ	
ገሪዝን	ገሪዝን		ገሪዝን	ገሪዝን	
ገባሪን	ገባሪን		ገባሪን	ገባሪን	
ገባሪን	ገባሪን		ገባሪን	ገባሪን	
ገት	ገት	ገት	ገት	ገት	
ገልገል	ገልገል		ገልገል	ገልገል	
ገላም	ገላም		ገላም	ገላም	
ገዴምን	ገዴምን		ገዴምን	ገዴምን	
ገዮን	ገዮን		ገዮን	ገዮን	
ገልያድ	ገልያድ		ገልያድ	ገልያድ	
ግፍናስ	ግፍናስ		ግፍናስ	ግፍናስ	
ፋራስ	ፋራስ		ፋራስ	ፋራስ	
ፋቁሐ	ፋቁሐ		ፋቁሐ	ፋቁሐ	
ፕሮር	ፕሮር	ፊገር	ፕሮር	ፕሮር	